

کلاس اتاقی از آن خودمان

فاطمه پسند

معلم پایه پنجم دبستان دخترانه ناحیه ۱

بازی هایی را در نظر گرفتم که برخی از آن ها عبارت اند از: الف) املا با دکنکی؛ بازی با اعداد؛ دست ورزی های گوناگون.

۲. خلاقیت های فردی

در ادامه از دانش آموزان خواستم تا نقاشی های خودشان را که بیشتر دوست دارند یا کار دستي هايشان را در فضای کلاس نصب کنند. از فردای آن روز، آن ها با ذوق و شوق فراوان آثار زیبایشان را به کلاس آوردند و حتی در کلاس را هم به عنوان محل ورود به فضای امن شخصی خودشان تزیین کردند. عکس ها و نقاشی ها روی دیوارها و تابلو نصب شدند.

۳. نشستن روی زمین کلاس

برای تدریس درس فارسی از مدرسه روفرشی گرفتم. زمانی که وارد کلاس شدم، همه بچه ها با دست و جیب خوشحالی خود را نشان دادند. با ذوق فراوان روفرشی را پهن کردند و دور هم نشستند. درس فارسی را با شیوه ای شیرین و جذاب تدریس کردم. با اصرار دانش آموزان قرار شد گاهی این روش را تکرار کنیم؛ روشی که باز خورد بسیار خوبی داشت.

۴. انجام فعالیت های گروهی

در درس های گوناگون، فعالیت های متنوعی را به صورت گروهی در نظر گرفتم. گروه ها با توجه به شرایط و نوع مسئولیت ها، دو یا چهار نفره تشکیل می شدند. پس از اجرای این فعالیت ها در کلاس، متوجه تغییرات مثبتی شدم؛ دو نفر از دانش آموزانم که بیشتر اوقات ساکت و خجالتی بودند، کم کم با احساس بهتری نظرهایشان را بیان و بدون خجالت صحبت می کردند. همچنین پس از برگزاری این فعالیت ها، نتیجه پرسش های کلاسی نیز نسبت به قبل بهتر شد. حتی گاهی از بچه ها می شنوم که بعد از تعطیلی می گویند دلشان برای کلاس تنگ شده است. به نظر من این موضوع بسیار ارزشمند است که دانش آموز، کلاس و فضای آن را دوست داشته باشد و دلشان برای این کنج دنج تنگ شود. به همین دلیل تصمیم گرفته ام این فعالیت ها را با جدیت بیشتری ادامه دهم و تمام تلاشم را بکنم تا حال دانش آموزانم خوب باشد؛ چرا که حال خوب، یعنی اشتیاق به درس و مدرسه و این همان چیزی است که ما معلمان آرزویش را داریم. ■

از روابط حاکم بر کلاس درس شکل می دهد. با توجه به اینکه معلم کلاس پنجم هستم و دانش آموزان در این سن به تقویت اعتماد به نفس، استقلال، دیده شدن و شنیده شدن نظراتشان نیاز دارند، تصمیم گرفتم برای ایجاد صمیمیت بیشتر میان دانش آموزان و نیز میان آنان و معلم، نشست های کلاسی برگزار کنم تا در فضایی دوستانه مشکلات مطرح شود و دانش آموزان بتوانند دیدگاه ها، پیشنهادها و راهکارهای خود را بیان کنند.

در کلاس من، چند نفر از دانش آموزانم آرام بودند و بیشتر اوقات خجالت می کشیدند نظراتشان را بیان کنند. برای ایجاد جوی دوستانه تر و صمیمیت بیشتر بین دانش آموزانم تصمیم گرفتم کاری کنم. شروع به مطالعه کردم و دریافتم که اگر بچه ها احساس تعلق خاطر به کلاس پیدا کنند، شوق بیشتری برای صحبت خواهند داشت. از آنجایی که یادگیری با حال خوب مفیدتر است و بهتر اتفاق می افتد، تصمیم گرفتم فضایی در کلاس ایجاد کنم که آن ها آنجا را همچون اتاق خودشان تصور کنند. برای اینکه به نتیجه برسم از خود دانش آموزان کمک گرفتم. در یکی از نشست های برگزار شده موضوع «چگونه کلاسمان را به اتاق شخصی خانه خودمان تبدیل کنیم؟» برگزار کردم. در این نشست دانش آموزان همگی نظراتشان را بیان کردند. راهکارهایی برای افزایش حس تعلق به کلاس داده شد که از این قرار هستند:

۱. انجام بازی های گروهی؛
 ۲. نشستن روی زمین کلاس؛
 ۳. نصب نقاشی و آثار شخصی دانش آموزان در فضای کلاس؛
 ۴. انجام فعالیت های گروهی.
- راهکارهای دانش آموزان شنیده شد. سعی کردیم راهکارها را اجرا کنیم.

۱. بازی

برای تدریس درس ها و موضوعات متعدد نشست کلاس ویژگی هایی دارد، از جمله تشریح دانش آموزان از یکدیگر در ابتدای نشست که به ایجاد فضایی گرم و دوستانه می انجامد، انتخاب موضوع و مسئله ای که خود دانش آموزان در مورد آن به توافق برسند، ارائه راه حل و رأی گیری و جمع بندی از میان نظرات و انتخاب یک یا دو ناظر از میان بچه ها برای نظارت بر اجرای راهکار توافقی و بعد از دو هفته، اگر نیاز به تغییر باشد، با رأی گیری مجدد تغییرات اعمال می شود و این روند ادامه می یابد.

فاطمه پسند، دانشجوی دکترای معماری است که از مهرماه ۱۴۰۳ در دبستان دخترانه دوره دوم حضرت جواد الائمه (ع) ناحیه یک در سمت آموزگار پایه پنجم آغاز به کار کرده است.

مدرسه برای کودکان و نوجوانان اهمیت بسیار زیادی دارد. آن ها زمان زیادی از زندگی خود را در مدرسه حضور دارند. بر همین اساس ایجاد حس تعلق به مدرسه در آنان خیلی مهم است. عملکردهای تحصیلی دانش آموزان تا حدود زیادی به این حس بستگی دارد. دانش آموزانی که به مدرسه تعلق خاطر دارند، در بحث های کلاسی و فعالیت های مدرسه ای بیشتر مشارکت می کنند، به هدف های بالاتری دست می یابند، نمره های بالاتری می گیرند، عملکرد تحصیلی بهتری از خود نشان می دهند، در تحصیل کمتر دچار اضطراب و خستگی می شوند و در فعالیت های کلاسی و مدرسه ای، با علاقه و انگیزه بیشتری مشارکت می کنند و فعال تر هستند. یکی از عوامل مؤثر بر ایجاد حس تعلق خاطر به مدرسه، جو کلاس است؛ مفهومی که به مجموعه ای از شرایط، نیروها و انگیزه های بیرونی مانند عوامل فیزیکی، اجتماعی، شناختی و روانی در کلاس اشاره دارد و در نهایت برداشت و درک دانش آموزان را